

Harju maakonnas Kuusalu vallas Pedaspea külas Villemi-Võrgumaa kinnistu eraldistel 2 ja 4 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes AS A&P Mets volitatud esindaja Klaus Vinkmani poolt 19.12.2024 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22 ja lg 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lg 8¹, MS § 41 lg 15 ja keskkonnaministri 27.12.2006 nr 88 määruse nr 88 „Metsa majandamise eeskiri” (edaspidi metsa majandamise eeskiri) § 22 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Harju maakonnas Kuusalu vallas Pedaspea külas Villemi-Võrgumaa kinnistu (registriora nr 8935002, katastriüksus katastritunnusega 42301:002:0347) eraldistel 2 ja 4 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 AS A&P Mets volitatud esindaja Klaus Vinkman esitas 19.12.2024 Keskkonnaametile metsateatised Villemi-Võrgumaa kinnistu eraldisel 2 sanitaarraie tegemiseks. Raie eraldisel 2 on kavandatud 0,23 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 10 tm. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) nr 50001091121 all.

Keskkonnaamet avastas 10.01.2025 välitöö käigus Villemi-Võrgumaa kinnistu eraldisel 4 metsakahjustuse ja viis seetõttu läbi metskaitseekspertiisi. Keskkonnaamet otsustas lähtuvalt puistu seisukorrast määrata metsakaitseekspertiisiga alale sanitaarraie. Sanitaarraie ala suurus on 0,1 ha ja hinnanguline raiutav maht 30 tm.

Kavandatav raieala paikneb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Lahemaa loodusalal ja Lahemaa linnualal ning Vabariigi Valitsuse 19.02.2015 määrusega nr 18 „Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Lahemaa rahvuspargi Lahemaa piiranguvööndis.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lg 1 p 2, § 6 lg 2 p 22, § 6¹ lg 3, § 7 p 4, § 9 lg 1, § 11 lg 2 ja 4, MS § 41 lg 8¹, MS § 41 lg 15 ja metsa majandamise eeskirja § 22 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lg 1 ja § 15 p 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel

lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lg 2 p 22, § 11 lg 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lg-s 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lg 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Villemi-Võrgumaa kinnistu eraldisel 2 kavandatakse sanitaarraiet 0,23 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 10 tm.

Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine. Sanitaarraiet tehakse hooldusraiena metsa sanitaarse seisundi parandamiseks ja ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamiseks, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust (MS § 28 lg 4 p 2, lg 7 p 3). Sanitaarraiega on lubatud raia puid, mis vastavad metsa majandamise eeskirja¹ §-s 7 toodud tunnustele. Sanitaarraie käigus ei tohi puistu täius langeda alla 30% (metsa majandamise eeskirja § 6 lg 3).

Villemi-Võrgumaa kinnistu eraldisel 4 on lähtuvalt puistu seisukorrast metsakaitseekspektiivi alusel määratud sanitaarraie 0,1 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 30 tm. Puistu raiealal on hukkunud kuuse-kooreüraski kahjustuse tõttu². Sanitaarraie on antud juhul hukkunud puude (sh lamapuidu) ning üksikpuude rinde puude (v.a säilikpuud) koristamiseks. Puistus on varasemalt olnud vana põdrakahjustus, kahjustatud puud on nakatunud tüve seenkahjustajatega, mis on olnud soodustavaks teguriks tormikahjustuse tekkimisel. Hukkunud on 61% inventeeritud ala tagavarast, ka seni veel elusatest puudest on osa kahjustatud.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Villemi-Võrgumaa kinnistu asub Harju maakonnas Kuusalu vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Loksa Vallavolikogu poolt 27.01.2000 kehtestatud Loksa valla üldplaneering³ (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Loksa vallas), millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatava raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² MS § 24 lg sätestab, et käesoleva seaduse tähenduses loetakse hukkunuks mets, milles tuule, seenhaiguste, putuka- või ulukikahjustuste, üleujutuse, tule, saaste või muude biotiliste või abiotiliste kahjustuste tõttu on elusate puude järgi määratud metsa puuvõrde liitus alla 30% või täius langenud alla 0,3.

³ Kättesaadav: <https://www.kuusalu.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Villemi-Võrgumaa kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspiirkonnas.

Kavandatava raieala mõjualas (milleks loetakse kuni 30 m)⁴ on registreeritud harvendusraie sama kinnistu eraldisel 1 (2,56 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 105 tm).

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub jänsekapsa-mustika kasvukohatüübis. Mõlemal eraldisel kasvab küpse metsa arenguklassi kuuluv kuuse enamusega puistu, eraldisel 4 raiesse minev ala on hukkunud metsaosa.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus

⁴ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rm.k.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavast raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raiealaga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, kuid need ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raie kavandatakse metsamaastikus, ala ei paikne märgalal, kuid ulatub osaliselt (eraldisel 2 kavandatav raieala) Läänemere ranna piiranguvööndisse. Ranna ka kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (LKS § 37 lg 2). LKS § 37 lg 1 p 1 alusel on ranna piiranguvööndi laius Läänemerel 200 m.

Alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Lahemaa rahvuspark kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala koosseisu. Lahemaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on pärandkultuurmaastiku, sealhulgas pärandmaastiku, asustusstruktuuri, taluarhitektuuri, miljööväärtuste, ajaloolis-kultuurilise väärtusega hoonete ning loodusdirektiivi⁵ elupaigatüüpide, kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 18 lg 2). Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 22.

Kultuuriväärtuseid raiealal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatava raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (kaitse-eeskirja § 22 lg 3). Pinnast ei kahjustata, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või külmumata pinnaselt kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – raiealal ei asu veekogusid, kuid kavandatav raieala eraldisel 2 asub Läänemere ranna piiranguvööndis, kus raie käigus ei teki lagedat ala ning metsamaterjali tõenäoline veosuund on veekogust eemale, seega veekogule olulist mõju ei ole.

Välisõhk ja kliima – kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

⁵ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, sanitaarraiet tehakse väikeses mahus kahjustatud puude raieks; eraldisel 2 kavandataval sanitaarraie alal ja ka piirneval eraldisel 1 kavandataval harvendusraie alal puistute esimene rinne säilib ja täiust oluliselt ei muudeta (lagedat ala ei teki) ning eraldisel 4 juba hukkunud puistuosa koristamisel metsakaitseeksporti alusel tekib väike 0,1 ha suurune lage ala säilikpuudega ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalike puudega (vähemalt 20 tm/ha), seega ei mõjuta raie eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – raie ei mõjuta neid elemente oluliselt; raie on kavandatud kokku 0,33 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 40 tm (koos piirneval eraldisel 1 kavandatud harvendusraiega kokku 2,89 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 145 tm), raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskoormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatav raie on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raie on kavandatud Lahemaa looduslal ja Lahemaa linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615) lisa 1 p 1 alap-s 24 ja p 2 alap-s 167.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lg 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lg 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

Looduskaitseseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu ehk eespool viidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada,

⁶Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxsa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatava sanitaarraie teostamisel eraldisel 2 säilib puistu esimene rinne (ei teki lagedat ala) ning eraldisel 4 kavandatava sanitaarraie käigus koristatakse hukkunud puistuosa 0,1 ha suurusel alal, kus elustiku mitmekesisuse säilitamiseks jäetakse säilikipuid vähemalt 20 tm/ha. Sanitaarraiega eemaldatakse hukkunud (valdavalt tuuleheide) ja vigastatud puud, mis paratamatult puistust lähiajal välja langevad. Kuna puistu esimene rinne säilib või koristatakse juba looduslike tegurite tõttu hukkunud puud, siis vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega, metsamaastik ei killustu ja maastikuilme ei muutu oluliselt.

Kavandataval raialal ei ole Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpe, kuid raieala mõjualas (kuni 30 m) on registreeritud Lahemaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevatest loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpidest *9010 (vanad looduspõõsad) ja *9080 (soostuvad ja soo-lehtmetsad) (edaspidi ka *metsaelupaigad*). Kuivõrd raiet ei tehta metsaelupaigas ning piirneval alal teostatava raie käigus puistu ülarinne säilib või tekib surnud puude koristamise järgselt pigem loodulikku häilu meenutav väike lageda ala, siis ei saa piirnevatel aladel esinevate elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Kavandatavast raialast väljapoole jääval ülejäänud kinnistu osal on kogu ulatuses registreeritud metsaelupaigatüüpidele vastavad alad. Metsaelupaikade kahjustamist ja üldreeglina metsamajandamisel elupaigatüüpides (sh metsaelupaikades) sõitmist tuleb vältida, kuid kui see ei ole võimalik (muid alternatiive ei ole), tuleb kaaluda kohapõhiseid erisusi.

Puistu raiumine kavandataval raialal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaiksid negatiivselt.

Kuna kavandatava raieala 30 m mõjualas ja raialal ei asu muid Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta.

Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Lahemaa rahvuspargi Lahemaa piiranguvööndis. Mõju rahvuspargi kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud p-s 3.3.1.2 (kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 3 kohaselt kuulub metsaelupaikade *9010 ja *9080 kaitse ka Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärkide hulka).

Alal ja selle 30 m mõjualas ei esine muid Lahemaa rahvuspargi kaitse-eesmärgiks olevaid väärtuseid, mida raie mõjutaks, samuti ei ole alal registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Teadaolevalt ei kavandata raialal ega selle lähikümbruses muid tegevusi, millega raiete mõju võiks kumuleeruda.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga, MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt kaitse-eeskirja § 22 lg-le 3 on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (kaitse-eeskirja § 4 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

Metsaelupaikade kahjustamine ei ole lubatud. Üldreeglina tuleb metsamajandamisel elupaigatüüpides sõitmist vältida, kuid kui see ei ole võimalik, siis tuleb kokkuveoteede kavandamise lähtuda üldistest põhimõtetest, mis on leitavad Keskkonnaameti kodulehelt⁸.

Metsa majandamise eeskirja § 7 kohaselt võib sanitaarraie korras raiuda:

- 1) surnud puid;
- 2) väliselt nähtava tüvemädanikuga ja tüvemädaniku tekitajate viljakehaga puid;
- 3) puid, millel on juurepessu kahjustusega seotud tugev vaiguvool;
- 4) tüvekahjuritest asustatud puid;
- 5) puid, millel enam kui pool võra on pöördumatult kahjustatud, ja kuiva ladvaga puid;
- 6) puid, millel on põlenud juurekaela piirkond ja selle ümbruses paiknev metsakõdu;
- 7) kuuski, mille koor on puiduni kahjustatud vähemalt 10% ulatuses tüve ümbermõõdust ja teiste liikide puid, mille koor on kahjustatud vähemalt 30% ulatuses tüve ümbermõõdust;
- 8) tormiheidet, tormimurdu ja tormi vaalitud puid ning lumemurdu ja lume vaalitud puid;
- 9) oma ülesande täitnud seemnepuid, mis ei ole säilikpuud. Seemnepuude ülesanne loetakse täidetuks, kui raiesmik on uuenenud;
- 10) teisi metsata metsamaal või noorendikus paiknevaid üksikpuude rinde puid, mis pole säilikpuud;
- 11) püünispuudena metsa jäetavaid puid.

Lageraie korral raiutakse raielangilt ühe aasta jooksul raie algusest arvates kõik puud, välja arvatud seemnepuudeks jäetavad 20–70 hajali või mõnepuuliste gruppidega paiknevat mändi, arukaske, saart, tamme, sangleppa, künnapuud või jalakat ühe hektari kohta ja elujõuline järelkasv ning säilikpuud ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks vajalikud puud või nende säilinud püstiseisvad osad (MS 29 lg 1). Looduslike tegurite tõttu hukkunud puistust surnud jalalseisvate puude ja lamapuidu koristamisel tekib lage ala, mis on sarnase mõjuga. Kaitse-eeskirja § 22 lg 2 sätestab, et Lahemaa rahvuspargi piiranguvööndis raiete tegemisel tuleb säilitada koosluse looduslik tasakaal ning liigiline ja vanuseline mitmekesisus. MS § 28 lg 7 p 3 sätestab, et sanitaarraie tegemine ei tohi ohustada elustiku mitmekesisust. Seetõttu tuleb säilitada säilikpuud ka metsakahjustuse likvideerimisel. Optimaalne säilikpuude kogus koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks on 20 tm/ha. Üldise liigirikkuse seisukohast on oluline jämedamõõtmeliste säilikpuude rohkus, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Seetõttu tuleb sanitaarraiel eraldi 4 jätta langile säilikpuud vähemalt 20 tm/ha.

⁸ Juhis kaitstavatel aladel tee- ja liinikoridoride hooldustöödeks ning metsaelupaigatüüpides sõitmiseks ja ladustuspaike valikuks (05.06.2024), <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/tegevused-kaitstavatel-aladel/muud-luba-vajavad-tegevused#juhis-kaitstavatel-a>

Metsateatisele märgitud sanitaarraie hinnangulise mahu täitumisel tuleb raie jätkamiseks esitada uus sanitaarraie metsateatis.

Vastavalt metsa majandamise eeskirja § 6 lg-le 3 ei tohi sanitaarraie käigus puistu täius langeda alla 30% (eraldis 2 raiel).

LKS § 55 lg-st 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Lahemaa loodusala ja Lahemaa linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Eelhindamise otsus on koos metsateatise otsusega metsaregistris ning avalikustatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Küllli Rahu
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond